

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง บทอาขยานเด็กน้อย (๑)

ครูผู้สอน ครูอนุชา อินทร์พ่วง

เรื่อง

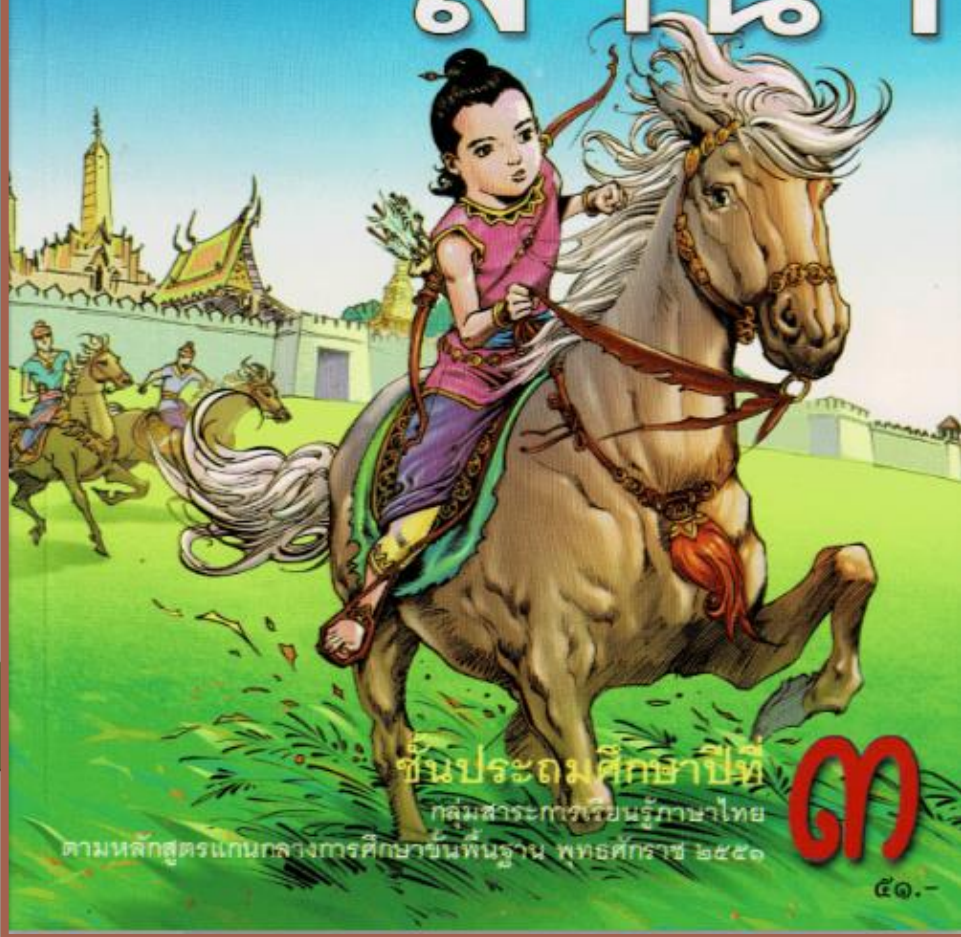
บทอาชยานเด็กน้อย (๑)

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
ชุด ภาษาเพื่อชีวิต

วรรณคดี ลำนานา

ชั้นประถมศึกษาปีที่
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๓

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๕๑.-

จากภาพนักเรียนเห็นอะไรบ้าง

เด็ก ๆ ในภาพกำลังทำอะไร

คิดว่าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด

จากภาพนักเรียนคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ทำไมจึงคิดว่าเป็นเรื่องนั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๑) บอกความหมายของบทอาขยานได้
- ๒) ค้นหาความหมายของคำในบทอาขยาน
เด็กน้อยจากพจนานุกรมได้
- ๓) เห็นความสำคัญของบทอาขยานเด็กน้อย

เปิดหนังสือวรรณคดีลำนำ

หน้าที่ ๕๐

คนขายหนังสือเร่ เดินเร่ขายหนังสือไปตามหมู่บ้านต่างๆ เขาเดินขายหนังสือตั้งแต่เช้าจรดเย็น บางวันขายได้มาก บางวันขายได้น้อย เขาเป็นคนหนุ่มอารมณ์ดี ชอบอ่านหนังสือให้เด็กๆ ฟัง ถึงแม้ไม่มีใครช่วยซื้อหนังสือ แต่เขาก็ไม่เคยบ่น

วันหนึ่งคนขายหนังสือเร่เดินทางมาถึงหมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่ง เวลาเที่ยงวันอากาศร้อนจัด แดดแผดประกายจัดจ้า คนขายหนังสือเร่สะพายกระเป๋าใส่หนังสือมาหยุดพักใต้ร่มไม้ใหญ่กลางหมู่บ้าน เขาเช็ดเหงื่อตามใบหน้า และเปิดกระติกยกน้ำเย็นขึ้นมาดื่ม จากนั้นก็ปูเสื่อลงบนพื้นแล้วเปิดกระเป๋าหยิบหนังสือมาวางเรียงอย่างเป็นระเบียบ

ใต้ร่มไม้ใหญ่ อากาศสดชื่นเย็นสบาย คนขายหนังสือเร่จัดหนังสือของเขาอย่างมีความสุข เขามีหนังสือหลายประเภท มีหนังสือนิทานเรื่องสัตว์ต่างๆ หนังสือความรู้รอบตัว หนังสือฝึกคัดลายมือและวาดภาพ หนังสือการ์ตูน หนังสือสารคดีและนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่

เด็กๆ หลายคนที่กำลังเล่นอยู่ใกล้ๆ รีบเข้ามามุงดูคนขายหนังสือเร่ด้วยความสนใจ บ้างก็ส่งเสียงร้องเรียกเพื่อนๆ ให้เข้ามาดูด้วย ไม่นานใต้ร่มไม้แห่งนั้น ก็เต็มไปด้วยเด็กๆ ที่กำลังรุมล้อมคนขายหนังสือ

“ของเล่นมีไว้ให้เล่น หนังสือมีไว้ให้อ่าน ใครอยากอ่านหนังสือ เชิญเร่เข้ามา เร่เข้ามา” คนขายหนังสือเร่เริ่มส่งเสียงเชิญชวน เมื่อเห็นเด็กๆ ตีวงเข้ามา

“เรามีหนังสือหลายประเภท หนังสือการ์ตูน หนังสือนิทานของเด็กๆ หนังสือความรู้รอบตัว อยากได้เล่มไหนก็ลองอ่านดู ไม่อ่านไม่รู้ ไม่ดูไม่เห็น ไม่ซื้อไม่หา ไม่ว่าจะอะไร”

คนขายหนังสือเร่ร้องขายหนังสืออย่างสนุก คำพูดและท่าทางของเขาทำให้เด็กๆ พากันหัวเราะชอบใจ เด็กหลายคนเริ่มเข้ามานั่งหยิบหนังสือขึ้นเปิดดู บางคนก็แอบดูอยู่ด้านหลัง

“อยากได้เล่มไหนก็เลือกเอาตามใจชอบ” คนขายหนังสือเร่พูดต่อไปอีก “หนังสือคือเพื่อนของเรา หนังสือดีๆ มีไว้ให้อ่าน ไม่อ่านไม่รู้ ไม่ดูไม่เห็น ไม่ซื้อไม่หา ไม่ว่าจะอะไร”

เด็กๆ พากันมาเลือกดูหนังสือ บางคนวิ่งกลับไปเอาเงินจากบ้าน คนที่ไม่มีเงินซื้อก็เปิดหนังสือขึ้นมาดู บางคนซื้อหนังสือเล่มเดียว บางคนซื้อหนังสือหลายเล่ม แต่บางคนก็ไม่ซื้อ

“ไม่ซื้อไม่หา ไม่ว่าจะอะไร” คนขายหนังสือเร่รับเงินค่าหนังสือไปพูดไป เขามีความสุขและพอใจที่เด็กๆ พากันสนใจหนังสือ เขาอยากให้เด็กทุกคนในโลกนี้รักหนังสือและอยากอ่านหนังสือ ด้วยเหตุนี้เขาจึงเลือกมาเป็นคนขายหนังสือเร่

เด็กชายคนหนึ่งตัวเล็กกว่าใคร เขาหนังเปิดหนังสือเล่มแล้วเล่มเล่า เล่มนี้ก็สวย เล่มนั้นก็น่าสนใจ เขาเปิดไป เลือกลงไป แต่ไม่มีหนังสือเล่มใด ที่ถูกใจสักเล่มเดียว

“ไม่มีเล่มไหนที่เธอถูกใจเลยหรือ” คนขายหนังสือเร่ถามเด็กชาย ตัวเล็ก

เด็กชายเงยหน้าขึ้นมองคนขาย หนังสือ ใบหน้าของเขาหม่นเศร้า

“ผมไม่รู้ว่า จะเลือกเล่มไหนดี”

เด็กชายพูด พลังเปิด หนังสือนิทานเกี่ยวกับสัตว์ ตูภาพสัตว์ต่างๆ ที่อยู่ในเรื่อง แล้วหันไปเปิดหนังสือการ์ตูน เขา ยังตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเลือกเล่มไหน

เด็กๆ ที่เลือกซื้อหนังสือได้เล่ม ที่ถูกใจ ต่างพากันทยอยกลับบ้าน พวกเขาอยากไปให้ถึงบ้านเร็วๆ เพื่อ จะได้อ่านหนังสือ เด็กๆ มีความสุขที่ ได้อ่านหนังสือที่ตัวเองชอบ

ไม่นาน ไตร่มไม้ใหญ่ก็เหลือแต่ คนขายหนังสือเร่กับเด็กชายตัวเล็ก เขายังนั่งจ้องมองคอกหนังสือ ใบหน้า มอมแมมของเขาดูยุ่งยากใจ

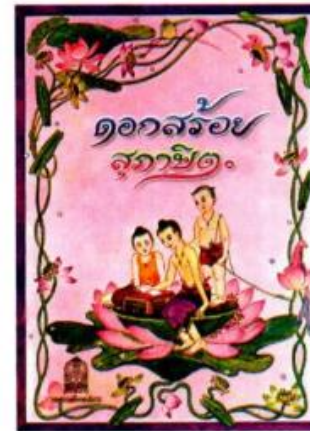
“เด็กน้อย ฉันรู้ว่าเธอชอบหนังสือและอยากอ่านหนังสือ แต่ทำไม เธอไม่ลองเลือกมาสักเล่ม” คนขายหนังสือเร่พูดกับเขาอย่างอารมณ์ดี

“ผมอยากอ่านหนังสือทุกเล่มครับ แต่ไม่รู้จะเลือกเล่มไหนดี เพราะ ผมอ่านหนังสือไม่ออก” เด็กชายตัวเล็กพูดเบาๆ

คนขายหนังสือเร่มองเด็กชายอย่างเข้าใจ แล้วยิ้มให้ “ไม่เป็นไร ถึงเธออ่านหนังสือไม่ได้ ฉันจะอ่านให้เธอฟัง”

“จริงหรือครับ” เด็กชายถามอย่างไม่เชื่อ “พี่จะอ่านหนังสือให้ฟัง จริงๆ หรือครับ”

คนขายหนังสือเร่ไม่ตอบ แต่หันไปเลือกหนังสือขึ้นมาเล่มหนึ่ง เขาเปิดหนังสือช้าๆ แล้วเริ่มอ่านให้เด็กชายฟัง

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ย เด็กน้อย

ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา

เมื่อเติบโตใหญ่เราจะได้มีวิชา

เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน

ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน

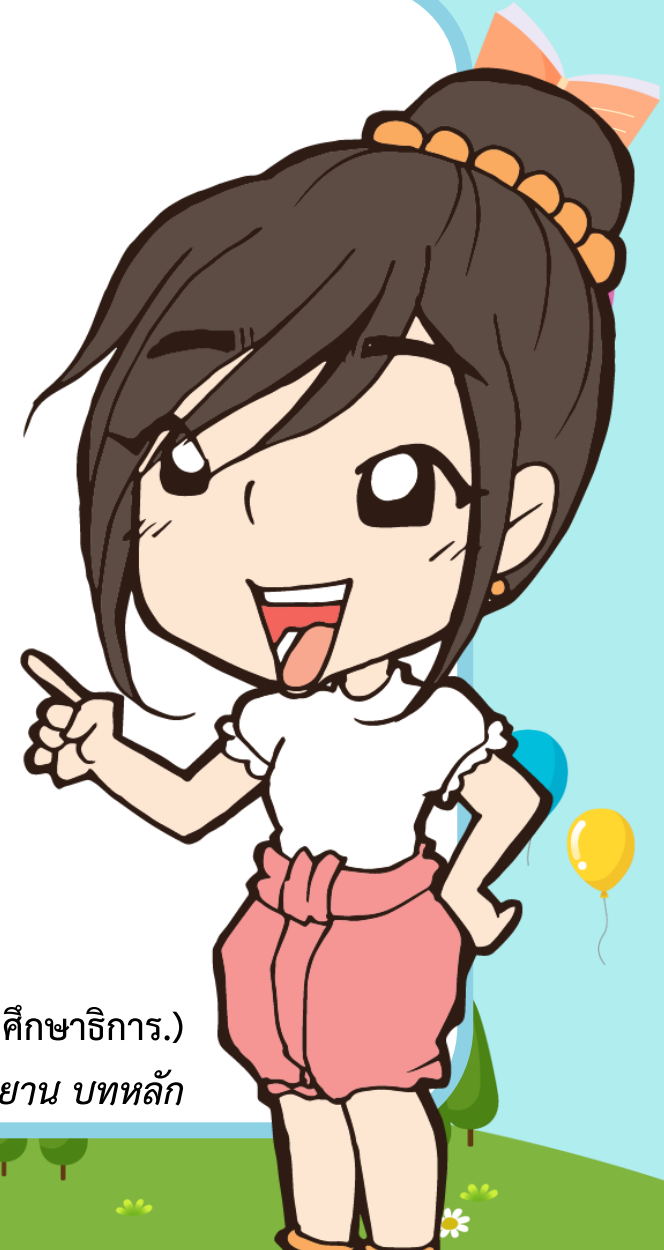
จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล

ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน

เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเออ

(ดอกสร้อยสุภาวดี, กระทรวงศึกษาธิการ.)

บทอาขยาน บทหลัก

“ของเล่นมีไว้ให้เล่น
หนังสือมีไว้ให้อ่าน
ใครอยากอ่านหนังสือ
เชิญเร่เข้ามา เร่เข้ามา”

ของทุกสิ่งมีหน้าที่ของมัน
ของเล่นก็มีเอาไว้เล่น
หนังสือก็เอาไว้อ่าน
ยิ่งเล่นยิ่งอ่าน
ก็จะทำให้เกิดจินตนาการ
และความเพลิดเพลิน

“เรามีหนังสือหลายประเภท
หนังสือการ์ตูน หนังสือนิทาน
ของเด็ก ๆ หนังสือความรู้รอบตัว
อยากได้เล่มไหนก็ลองอ่านดู
ไม่อ่านไม่รู้ ไม่ดูไม่เห็น
ไม่ซื้อไม่หา ไม่ว่าอะไร”

หนังสือในโลกมีหลายประเภท
ไม่จำเป็นต้องเป็นหนังสือเรียน
เท่านั้น ยังมีนิทาน การ์ตูน
สารคดี และอื่น ๆ อีกมากมาย

“หนังสือคือเพื่อนของเรา
หนังสือดี ๆ มีไว้ให้อ่าน
ไม่อ่านไม่รู้ ไม่ดูไม่เห็น
ไม่ซื้อไม่หา ไม่ว่ากระไร”

หนังสือสามารถเป็นเพื่อนของ
เราได้ เพราะเรามีหนังสืออยู่
ข้างกายเสมอ หากไม่รู้เรื่องใด
สามารถหาคำตอบได้จาก
หนังสือ

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ย เด็กน้อย

ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา

เมื่อเติบโตใหญ่เราจะได้มีวิชา

เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน

ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน

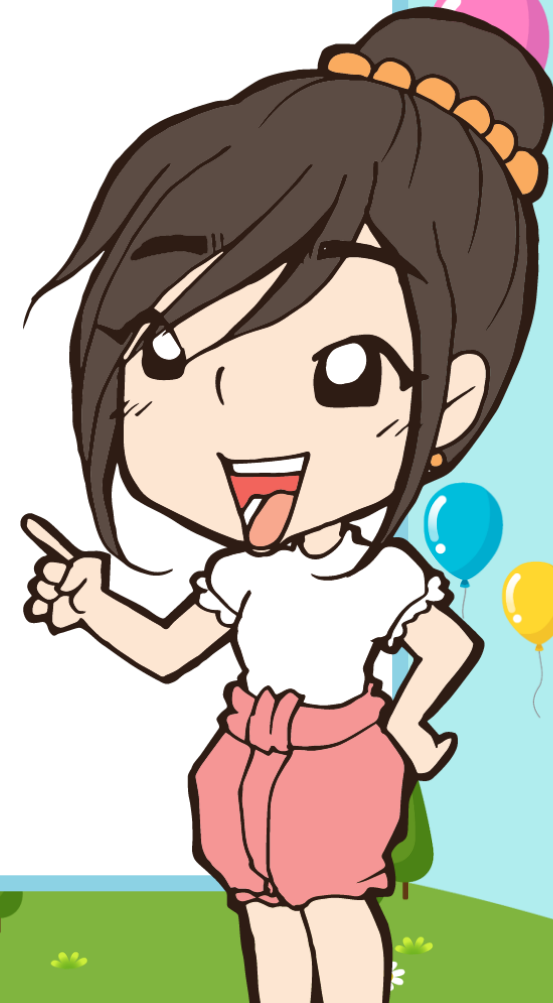
จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล

ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน

เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอ๋ย

นักเรียนรู้ความหมายของคำจาก
บทอาขยานเด็กน้อยหรือไม่ อย่างไร

(ดอกสร้อยสุภาวชิต, กระทรวงศึกษาธิการ.)

บทอาขยาน บทหลัก

ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สื่อวีดิทัศน์นี้
ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น
ขอขอบคุณ
คุณครูเกศวลี มะลิโชติ (ครูมิ่งค์)

เด็กน้อย

ด้อย

เร่ง

ศึกษา

เลี้ยงชีพ

สถาน

เด็กเอ๋ย เด็กน้อย

ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา

เมื่อเติบโตใหญ่เราจะ得有วิชา

เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน

ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน

จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล

ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน

เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอ๋ย

พากเพียร

ผล

ลำบาก

ตรากตรำ

หมั่น

(ดอกสร้อยสุภาวดี, กระทรวงศึกษาธิการ.) บทอาขยาน บทหลัก

รู้คำรู้ความหมาย

ด้อย

ต่ำกว่าโดยคุณสมบัติ
หรือตำแหน่งหน้าที่

เร่ง

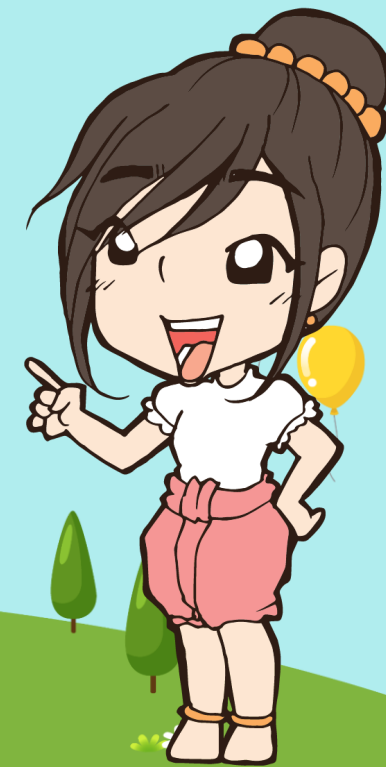
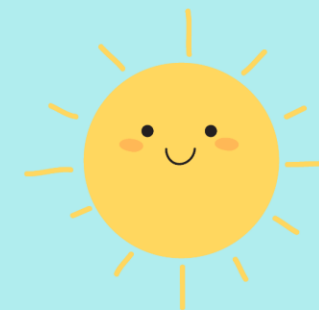
ทำให้เร็ว
กว่าปกติ

ศึกษา

การเล่าเรียน
ฝึกฝน และอบรม

เลี้ยงชีพ

เลี้ยงชีวิต
ตัวเอง

รู้คำรู้ความหมาย

สถาน

ประการ

พากเพียร

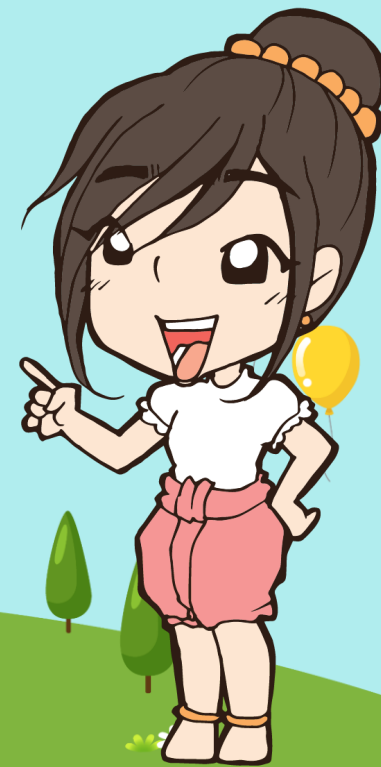
พยายาม

ผล

สิ่งที่เกิดจาก
การกระทำ

ลำบาก

เดือดร้อน

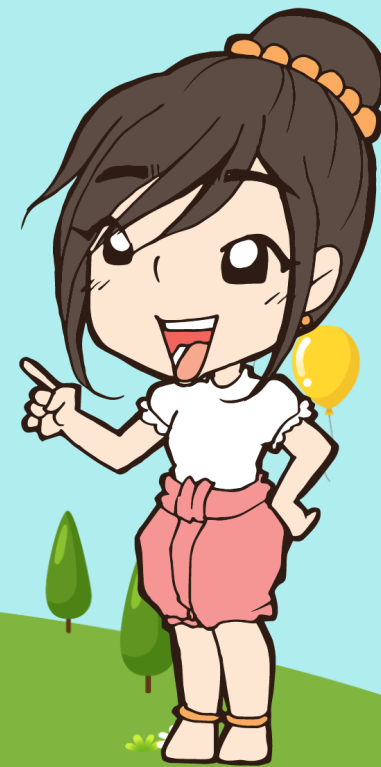
รู้คำรู้ความหมาย

ตรากตรำ

ทำงานด้วย
ความยากลำบาก

หมั่น

ขยัน

ใบงานที่ ๒ เรื่อง หาความหมายของคำจากบทอาขยานเด็กน้อย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สนทนสุขใจ ภาษาไทยของเรา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง บทอาขยานเด็กน้อย (๑)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง หาความหมายของคำต่อไปนี้

๑. ด้อย ความหมาย .....

.....

๒. เร่ง ความหมาย .....

.....

๓. ศึกษา ความหมาย .....

.....

๔. เลี้ยงชีพ ความหมาย .....

.....

๕. สถานที่ ความหมาย .....

.....

๖. พากเพียร ความหมาย .....

.....

๗. ผล ความหมาย .....

.....

ใบงานที่ ๒

เรื่อง หาความหมายของคำ จากบทอาขยานเด็กน้อย

๘. ลำบาก ความหมาย .....

.....

๙. ตรากตรำ ความหมาย .....

.....

๑๐. หมั่น ความหมาย .....

.....

ชื่อ ..... สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

บทบาทครู

๑. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมเมื่อนักเรียนสอบถาม
๒. ระหว่างการทำงานครูตรวจสอบการเขียนของนักเรียน

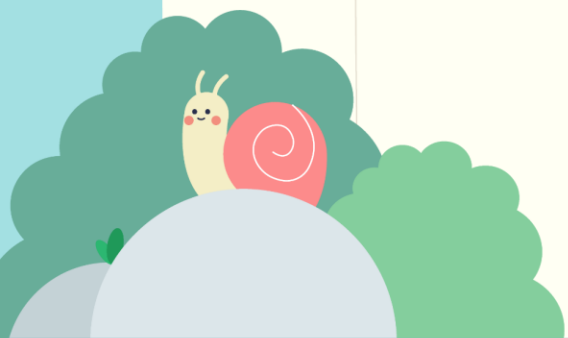

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนแต่ละคู่หาความหมายของคำ
๒. นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันถอดความหมายจากบทอาขยานเด็กน้อย
๓. ทำงานด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ ไม่รบกวนสมาธิของผู้อื่น

ตรวจสอบการทำงาน

๑. ด้อย ความหมาย .....ต่ำกว่าโดยคุณสมบัติ รูปสมบัติ.....

หรือตำแหน่งหน้าที่

๒. เร่ง ความหมาย .....ทำให้เร็วขึ้นกว่าปกติ.....

๓. ศึกษา ความหมาย .....การเล่าเรียน ฝึกฝน และอบรม.....

๔. เลี้ยงชีพ ความหมาย .....เลี้ยงตัว, ทำมาหากินเพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้.....

๕. สถาน ความหมาย .....ประการ.....

๖. พากเพียร ความหมาย **บากบั่น, พยายาม, มุ่งทำไม่ทอดย**.....

.....

๗. ผล ความหมาย **สิ่งที่เกิดจากการกระทำ**.....

.....

๘. ลำบาก ความหมาย **เดือดร้อนเพราะถูกทรมานกายหรือใจ**.....

.....

๙. ตรากตรำ ความหมาย **ทำงานด้วยความยากลำบาก,**.....

ทนทำงานด้วยความยากลำบาก.....

๑๐. หมั่น ความหมาย **ขยัน, ทำหรือประพฤติบ่อย ๆ เป็นปกติสม่ำเสมอ**.....

.....

เด็กน้อย

เด็กเอ๋ย เด็กน้อย

ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา

เมื่อเติบโตใหญ่เราจะได้มีวิชา

เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน

ได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน

จงพากเพียรไปเถิดจะเกิดผล

ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน

เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอ๋ย

(ดอกสร้อยสุภาวดี, กระทรวงศึกษาธิการ.) บทอาขยาน บทหลัก

เด็ก ๆ ทุกคนต้องอ่านหนังสือ เพราะจะได้มีวิชาความรู้ เรายังเป็นเด็ก เราก็ต้องขยันเรียนหนังสือ เราจะได้อ่านหนังสือออก พอเราอ่านหนังสือออก เราจะอ่านหนังสือได้ทุกเล่ม แล้วก็จะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านหนังสือไปใช้ในการเรียนให้สูงขึ้น หรือนำความรู้ไปประกอบอาชีพเลี้ยงชีวิตตนเองได้

นักเรียนคิดว่าบทอาชยานเด็กน้อย
ให้คุณค่ากับเราอย่างไร

ให้ข้อคิดในการหมั่นอ่านหนังสือ
เป็นประจำ การตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
การทำหน้าที่ของเด็กให้ดี

สิ่งที่ต้องเตรียมในชั่วโมงต่อไป

๑. บทอ่านเรื่อง เด็กเอ๋ยเด็กน้อย
๒. ฝึกท่องจำบทอาขยาน เรื่อง เด็กน้อย
๓. ใบงานที่ ๓ เรื่อง เต็มคำจากบทอาขยานเด็กน้อย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง บทอาชยานเด็กน้อย (๒)

สแกนเพื่อพูดคุย
กับครูกันได้เลยที่นี่

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

